

Salvadors per a Romania

El govern centrista dóna signes de crisi mentre la situació socioeconòmica no para de deteriorar-se. Els nacionalcomunistes esperen una nova oportunitat. I la monarquia, el seu moment.

Corneliu Vadim Tudor va ser poeta afalagador de Ceausescu. Després del desastre de 1989 va saber reciclar-se i, prenent com a models el rus Jirinovski i el serbi Seselj, va acabar emergint com a líder de l'extrema dreta romanesa més essencialista, integrada en la coalició nacionalcomunista muntada al voltant del liderat de Ion Iliescu. Quan a finals de 1996 les urnes van desptaxar Iliescu després d'administrar durant set anys un autèntic model d'estancament, l'extrema dreta s'ha dedicat a orquestrar les denúncies d'una suposada conspiració per lliurar Romania al capitalisme occidental amb la complicitat de la sempre "amenaçant" minoria hongaresa.

I aquestes premisses són les de l'última acusació de l'ara senador Vadim Tudor: diu que el president de la república, Emil Constantinescu, una versió romanesa de Václav Havel, prepara la restauració de la monarquia. Diu Tudor que el president és l'home de palla dels alemanys i dels nord-americans amb els quals prepara un referèndum que tindrà com a objectiu el retorn de la corona, abolida pels comunistes després de la Segona Guerra Mundial, com a primer pas cap a la desmembració de Romania.

El que dóna vida a la paranoia victimista de Vadim Tudor, que comparteixen els neocomunistes d'Iliescu, no és cap ficció sinó un últim gest de la família reial, el més refermador des que va ser autoritzada a residir a Romania pel govern centrista: el rei Miquel ha nomenat successora la seva filla Margarida basant-se en la Constitució monàrquica de 1923. La cerimònia, tot i que va ser discreta, ha inquietat també el president Constantinescu fins el punt de recordar a la família reial que té tot el dret a viure a Romania a condició

ARXIU / EFE

que respecti la Constitució vigent, la de 1991. Així mateix Constantinescu va haver d'aparèixer per la televisió per excloure qualsevol intenció de fer un plebiscit per consultar els romanesos sobre el retorn de la corona com a signe institucional de l'estat. La família reial no amaga, però, que sí que li agradaria que es fes el referèndum perquè confia que Romania podria ser el primer país postcomunista a acollir-se a la monarquia com a última esperança vist el fracàs de l'esquerra nacionalcomunista i de centrisme liberal.

Però si el president Emil Constantinescu ha encarat la situació desmentint les acusacions de Vadim Tudor i cridant a l'ordre als caps de la dinastia és perquè no considera encara fracassat el govern de democristians, liberals, socialdemòcrates i nacionalistes hongaresos que encapçala Victor Ciorbea. Però la coalició és més fràgil que mai des que els socialdemòcrates, liderats per l'antic primer ministre Petre Roman, van acusar d'incompetent i van retirar la setmana passada el seu suport al

govern tot proposant una nova forma de coalició. I és que un any després de la derrota d'Iliescu la coalició centrista s'ha adonat, com el centredreta a Bulgària, que gairebé tot està per fer: la inflació és encara del 140%; la producció industrial ha caigut un 5% més; només s'han privatitzat 1.300 empreses petites i mitjanes de les 2.700 disponibles; l'atur ha pujat en pocs mesos al 8%, i no han arribat tantes inversions estrangeres com es preveia després de la derrota dels neocomunistes. Davant d'això el Fons Monetari Internacional exigeix "rigor", que, almenys d'entrada, es tradueix en precarietat i més desestructuració social. La coalició centrista només ha aconseguit col·locar Romania en la llista d'espera de l'OTAN i a la cua dels aspirants a la Unió Europea.

L'estancament en què es troba Romania queda expressat en un últim estudi difós per la UNICEF segons el qual el 50% dels nens de menys de cinc anys són anèmics, malaltia que afecta el 60% de les dones embarassades. En un futur immediat el 30% dels nens romanesos tindran, doncs, dificultats físiques i intel·lectuals, seqüeles directes de la pobresa.

Les expectatives no complertes i la desconfiança envers els "autèntics demòcrates" han començat a guanyar terreny entre la població agredida per la misèria i vulnerable al sentimentalisme patriòtic. Constantinescu, que intenta salvar la situació amb bones dosis del seu prestigi d'home honrat i ètic, adverteix als partits centristes que trencar la coalició podria equivaler a una catàstrofe política i econòmica. Sap que tant Tudor, com Iliescu i com la casa reial mateix esperen la seva oportunitat salvadora.

Llibert Ferri

Emil Constantinescu, president de Romania, és acusat pels sectors nacionalcomunistes d'intentar organitzar un referèndum pel retorn de la monarquia. Els grups de l'oposició a la coalició governant despleguen una ofensiva per recuperar el poder perdut.